

Nestors seniorråd 20201204

Mötet hölls digitalt på Teams

Närvarande representanter:

Birgitta Brynnel, Haninge
Kathrine Hultman Eriksson, Huddinge
Cecilia Carlén, Salem
Ing-Marie Yang, Södertälje
Björn Persson, Tyresö
Monica Ungerholm, Värmdö
Erland Bridell, Värmdö
Kari Strömgren Gerhardsson, Botkyrka
Anders Magnusson, Botkyrka
Brita Nyman, Nacka
Monia Sturén, Region Stockholms Seniorråd (Nacka)
Inez Granström, Nynäshamn
Eva Lindqvist, Helen Lieberman Ram, Eva Karlsson, Nestor FoU-center

Vid pennan: Helén Lieberman-Ram

1. Eva hälsade alla välkomna till mötet och påminde om några saker att tänka på när vi använder Teams
2. Vi gjorde en presentationsrunda där alla kort fick redogöra för en viktig lokal fråga som är aktuell just nu. Här följer korta kommentarer om vad som kom upp:

I Värmdö pågår upphandling av hemtjänst och pensionärsorganisationerna har ombetts lämna synpunkter på förfrågningsunderlaget. Sex sidor med synpunkter har lämnats in till kommunen. Gustavsgården ska läggas ner, nu pågår diskussioner om vad huset ska användas till. "

Det finns ett planerat program i Värmdö för våren men inte lätt när man inte vet om och när det går att träffas fysiskt igen. Man försöker ringa nya medlemmar, särskilt dem som inte hänger med i det digitala. Försöker även få till digitala möten på de regelbundna tisdagsmötena.

Mycket diskussion i Nacka kring olika regler för äldreboenden, hur fungerar befintliga byggnader och hur ska det byggas nya boenden. Problem med alla verksamheter för seniorer som är nedstängda.

En Seniordag planeras i Nacka den 11 december på temat teknik och digitalisering, det ska bli en dag med program kring teknik som alla behöver känna till, appar osv. I föreningen pågår digitala föreläsningar och även årsmötet kommer hållas digitalt. Inom kommunen finns Digitala Tryggve- en fixartjänst där någon från kommunen kan komma hem och fixa med tekniksaker

Kommer att byggas flera nya äldreboenden i Södertälje, det har varit för få innan. En ny sorts mellanboende, ”Trygg- och seniorboende”- något som alla tror kan bli till det bättre för många äldre. Viktigt att värna om kontinuitet bland personalen inom hemtjänst och såbo. I kommunen råder budgetunderskott.

Ej så mycket på gång i Salem, inga fysiska eller digitala möten pågår för närvarande. Kommunen har en anhängkonsulent som också är en Äldrelots med uppdrag att kunna just lotsa den äldre vidare till andra aktörer som finns i kommunen, något som är väldigt uppskattat av de äldre.

Pågår en hel del aktiviteter i Haninge trots corona tex utomhusaktiviteter och promenader 1 gång/vecka. Det har varit välbesökt, 30-40 personer, nu måste antalet minska rejält. Även digitalt pågår aktiviteter, tex ordnar Seniorsurfarna utbildning om digitala verktyg och stöd (just nu inställt). Viktigt att inte glömma bort dem som befinner sig utanför den digitala världen, får hålla kontakt med dem via telefon istället..

Kan ej göra så mycket aktiviteter nu i Botkyrka, pågår en del gemensamma promenader.

All verksamhet i Nynäshamn är nedstängd fr.o.m. november. Har genomfört en kort digital datakurs genom biblioteket, ca 10-15 medlemmar deltog. I kommunen var det tal om att kommunala hemtjänsten skulle läggas ner, men det blev mycket protester så det kommer inte att ske.

I Huddinge finns beslut om att kommunala hemtjänsten ska läggas ner. Inom PRO har det bildats arbetsgrupper för att jobba med ensamhetsproblematiken, utsedda kontaktpersoner som ringer upp och pratar med sina medlemmar om hur de har det.

Arbetsmiljöverket har dömt ut Björkbackens äldreboende i Tyresö och det kommer därför inte vara i drift under 2021, de äldre som bor där måste flyttas över till andra boenden, inte så lätt. Vad som ska ske med Björkbacken vet ingen än; ska det byggas om eller rivas, vem ska driva boendet osv- frågor som inte ännu har svar. En del försök med digitala frågesporter har testats, och har gått bra.

3. Minnesanteckningar: Inga kommentarer på föregående minnesanteckningar.
4. Nestors verksamhetsplan 2021- presentation och diskussion

Eftersom några deltagare idag är nya i Seniorrådet bjöd Eva på en kort presentation av Nestor FoU-center, titta gärna på bifogade bilder. Därefter gick vi igenom verksamhetsplanen och bjöd in till frågor och diskussion, se bifogade bildpresentation.

Flera deltagare tyckte att Nestor tagit fram en bra plan för nästa år. Någon kommenterade den höga vetenskapliga nivån vi strävar efter vilket känns tryggt.

En annan problematik som lyftes handlade om hur man upplever att personal inom särskilt boende generellt sett har för låg kompetens och att det är en snedfördelning mellan resurser till sjukhusvård och vård-och omsorgsvård inom kommunerna. Man bör satsa mer på kompetensutveckling för äldreomsorgen inom hälso-och sjukvårdsområdet.

En fråga kom upp kring ett tidigare spår vi har lyft i Seniorrådet- det handlar om både personalens och äldres svårigheter med svenska språket och hur Nestor kan ta sig an den frågan. Vi har fått lägga den på is nu under coronapandemin eftersom verksamheterna inte har resurser att arbeta med frågan, och ingår därför inte i kommande verksamhetsplan. Men vi håller ett öga på frågan tills vidare, läser en del litteratur inom ämnet osv.

5. En lägesrapport från ett planeringsprojekt om samverkan för förebyggande arbete (Eva Karlsson, Nestor)

Se bifogade bildpresentation.

Under den korta diskussion som följde lyfte en deltagare på mötet en tanke som gällde ett önskemål om att kunna skapa ett geriatriskt center för de äldre i de tre kommunerna Södertälje, Salem och Nykvarn, enklare att gå till ett ställe med en helhetssyn på den enskilde tillsammans med geriatrisk kompetens på plats, istället för att behöva gå runt till olika aktörer. En fråga som inte ligger inom Nestors uppdrag, men som ev skulle kunna tas upp i våra samverkansarenor (Mötesplatsen i Nykvarn-Salem-Södertälje).

Det diskuteras att många säger att förebyggande arbete är viktigt, men det verkar inte ske så mycket praktiskt arbete inom området. Lagstiftare, myndigheter osv lyfter upp frågan och det skrivs mycket om det, men svårare att få till. Det är viktigt att det förebyggande arbetet sker i samarbete med civilsamhället. Ett annat sätt att se på förebyggande arbete är att stötta den äldre i att skapa en mer stabil vardag. Det kan tex handla om att minimera antal kontakter som en och samma person har i mötet med äldreomsorg och vård.

6. Apropå ett kommande projekt- en diskussion om anhörigstöd (Eva Karlsson, Nestor)

Eva K fortsatte att presentera ytterligare ett kommande arbete kring frågan om kommunernas anhörigstöd. Några pp-bilder finns ihop med bilderna kring punkten ovan. För en tid sedan gjorde Nestor en kartläggning över hur anhörigstödet ser ut i våra ägarkommuner och vi kunde konstatera att det ser väldigt olika ut i olika kommuner. Själva uppdraget är otydligt och kan tolkas på många sätt. Nestors styrgrupp tycker att frågan är viktig och ser gärna att vi fortsätter arbeta med detta. Socialstyrelsen arbetar med att ta fram en nationell strategi för anhörigstödet. Som ett första steg planerar vi att genomföra ett antal digitala seminarier för chefer, och personer som arbetar med anhörigfrågor inom kommunerna, för att diskutera utvecklingsmöjligheter.

Flera kommentarer lyftes i diskussionen efter presentationen, här är några av dem:

- Eftersom fokus har ökat på "Nära vård" betyder det att aktörer som finns i hemmet blir mer involverade, alltså blir anhörigfrågan också en viktig framtidsfråga.
- Anhöriga blir ibland tvingade att flytta hemifrån för att de inte orkar ta hand om sin närstående längre, först då har kommunen ryckt in och ordnat med ett boende
- Som anhörig är det svårt att tala om vad man behöver hjälp med
- Finns gamla tabun kring make/maka-relationer, lätt att placera sina egna behov långt ner, det kanske är lättare för den yngre generationen
- Man måste fråga de anhöriga vilket stöd de behöver, inte säkert att det är just det som kommunen erbjuder, tex avlösning i hemmet

- Vissa kommuner ger en person i uppdrag att kombinera olika sorters arbetsuppgifter, det kan vara att arbeta med anhörigstødet men också med en massa annat, blir då inte så mycket de hinner göra
- Det kan inte bara vara en anhörigstødjare i kommunen, blir sårbart om man tex ska arrangera en anhöriggrupp. Om man är flera kan man också støtta övrig personal i frågor som rör de anhörigas situation.

7. Ny punkt på agendan- En projektidé från en av seniormedlemmarna

De allra flesta som sitter i Seniorrådet sitter också med i KPR, och har i uppdrag att representera sina medlemmar. En fråga som kunde vara intressant att titta närmare på är *Hur ser inflytande och möjlighet ut för det kommunala pensionärsrådet att bidra till en bättre äldreomsorg i sina respektive kommuner.* Hur kommunerna tar emot KPR:s synpunkter, idéer och vilken möjlighet de har att påverka agendan är viktiga frågor att diskutera, likaså graden av delaktighet i beslutsprocesserna. Ett resultat av att undersöka frågan närmare kan vara att uppdraget för KPR blir tydligare. Nestor tycker frågan är intressant och kommer ta den vidare till arbetsgruppen och höra om intresset för frågan i styrgruppen.

8. Vad händer på nationellt plan inom Nestors intresseområden?

a. IVO:s tillsyn av äldreomsorgen under coronapandemin: Tillsyn av medicinsk vård och behandling

En nyligen presenterad rapport från IVO visar stora brister i den hälso- och sjukvård som givits på säbo under coronapandemin, gäller i hela landet. Viktigt att förstå att det är regionen som är ansvarig för läkarinsatserna på säbo, kommunen ansvarar upp till sjuksköterskenivå. Granskningen har handlat om regionernas ansvarsroll och är alltså inte en granskning av enskilda boenden och verksamheter. Den har bestått av intervjuer med regionansvariga chefer, MASar (medicinskt ansvariga sjuksköterskor) och andra berörda samt journalgranskning. Utifrån en första granskning valdes 98 boenden ut för en djupare granskning och analys. I undersökningen ingår två boenden inom våra ägarkommuner.

Exempel på resultat:

- Äldre som bor på särskilt boende har inte fått vård och behandling utifrån individuella behov vid misstänkt eller konstaterad covid-19.
- Äldre som bor på särskilt boende och deras närstående har inte fått information och gjorts delaktiga vad gäller vård och behandling vid misstänkt eller konstaterad covid-19.
- Ställningstagande om och genomförande av vård i livets slutskede har inte skett i enlighet med gällande regelverk under covid-19 pandemin för äldre som bor på särskilt boende.
- Det går inte att följa vården och behandlingen till äldre som bor på särskilt boende som haft misstänkt eller konstaterad smitta av covid-19 pga. brister i primärvårdens patientjournaler.

Som någon kommenterade är denna fråga inte ny, det har påtalats i tidigare undersökningar att kommunerna inte har tillräcklig kompetens och förståelse för vad hälso-och sjukvård på ett boende innebär. Men i samband med pandemin, har frågan blivit uppmärksammas som aldrig förr och satts på sin spets. Många bevakar och skriver om detta. Bifogar beslutet från IVO till Region

Stockholm för den som är intresserad:

<https://www.ivo.se/globalassets/dokument/tillsyn/nationell-tillsyn-av-aldreomsorg/beslut/beslut-region-stockholm2.pdf> eller så kan man läsa mer på IVO:s hemsida <https://www.ivo.se/tillsyn/tillsyn-aldreomsorgen-covid-pandemin/tillsyn-av-medicinsk-varld-och-behandling/>

b. En fast omsorgskontakt i hemtjänsten

Denna punkt hann vi inte med, men vi bifogar en länk till den aktuella hemtjänstutredningen som Barbro Westerholm hållit i.

https://www.regeringen.se/4ad560/contentassets/4aef99459b5e4e6fa37ccb35b3f48048/sou-2020_70.pdf

9. En digital seniorföreläsning riktad till ”Södertörns seniorer”

Eva lyfte frågan om Seniorrådet trodde att det fanns intresse av en digital föreläsning för seniorer inom något område som vi föreläst om förut, tex psykisk ohälsa, mat och ätande, fysisk aktivitet. De flesta verkar överens om att i så fall behöver det ske på Zoom och inte Teams, som är svårare att hantera. Ev kan man göra föreläsning och filma den och sedan lägga ut den på vår hemsida. Nestor funderar vidare på frågan.

10. **Datum för vårens möten:** fredag 19 februari och **fredag 7 maj** kl 10-12, vi återkommer med info om hur vi möts. (OBS byte av datum i Maj, det föregående krockade med Kristi Himmel)

Nestor passar på att önska alla en **God Jul och Gott nytt år!**



Bifogas:

pp-bilder från Eva Lindqvist och Eva Karlsson